

Sygn. akt VIII U 466/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2014 r. w Gliwicach

sprawy K. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 4 stycznia 2013 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na rzecz odwołującego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 466/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 stycznia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu K. B. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z przedłożonymi przez niego świadectwami i zaświadczeniami oraz zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że Oddział powziął wątpliwości względem informacji zawartych w treści przedłożonych przez ubezpieczonego świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych 11 marca 2004r. oraz 2 marca 2003r., zgodnie z którymi odwołujący w okresach od 21 listopada 1984r. do 31 maja 1990r. oraz od 1 kwietnia 1992r. do 31 grudnia 1998r. wykonywał prace wymienione w dziale XIV, pkt 12 wykazu A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.) na stanowisku spawacza, podczas gdy ze świadectwa pracy z dnia 2 marca 2003r., wynika iż w latach 1992 – 1998 pracował na stanowisku mieszanym jako ślusarz – spawacz, a z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 3 sierpnia 2006r., jako betoniarz, operator wózka widłowego. Natomiast świadectwo pracy z dnia 31 marca 1992r. wskazuje, że odwołujący był zatrudniony jako mechanik samochodowy, ślusarz. Zatrudnienie na stanowisku mechanika potwierdzając również wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej, jak również adnotacje w kartotekach płac, przy czym z dokumentów tych nie wynika, iż były to prace wykonywane w kanałach remontowych. Nadto ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach w okresie od 1 września 1977r. do 31 marca 1984r.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony K. B., urodzony (...) w dniu 28 grudnia 2012r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 22 grudnia 2012r.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, w tym nie udowodnił żadnych okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony jest członkiem OFE i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, pracy w okresie od 10 kwietnia 1984r. do 31 marca 1992r. i od 1 kwietnia 1992r. do 31 grudnia 1998r., ponieważ informacje zawarte w świadectwach wykonywania pracy w szczególnych warunkach są sprzeczne z pozostałą posiadaną przez ZUS dokumentacją. Nadto ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach w okresie od 1 września 1977r. do 31 marca 1984r.

W toku procesu Sąd ustalił, iż w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. w okresie od 1 września 1967r. do 31 marca 1984r. ubezpieczony pracował kolejno jako uczeń zawodu kierowca - mechanik na podstawie umowy o naukę zawodu od 1 września 1967r. do 20 czerwca 1970r., następnie jako stażysta od 21 czerwca 1970r. do 22 grudnia 1970r. W okresie od 23 grudnia 1970r. do 31 sierpnia 1977r. pracował jako mechanik w kanałach przy naprawie samochodów ciężarowych marki (...), (...). Ubezpieczony wykonywał przeglądy, naprawy; silników, sprzęgła, skrzyni biegów, tylnego mostu, układu kierowniczego, resorów, hamulców. Poza kanałami odwołujący wykonywał tylko prace przygotowawcze samochodów do naprawy. Następnie Sąd ustalił, że ubezpieczony w okresie od 22 października 1973r. do 8 grudnia 1973r. odbył kurs: podstawy spawania elektrycznego, a w okresie od 21 marca 1977r. do 12 maja 1977r. podstawy spawania gazowego. Po ukończeniu kursów ubezpieczony od 1 września 1977r. pracował jako spawacz wykonując prace spawalnicze związane z naprawą przyczep. Spawał burty, podłogi, wsporniki podłóg, zawiasy burt, ramiona otwierające burty, błotniki. Pracę wykonywał na hali napraw. Odwołujący zarówno na stanowisku mechanika jak i spawacza pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie.

Następnie z dniem 10 kwietnia 1984r. ubezpieczony podjął zatrudnienie w Zakładzie Budowlano – (...) w K., który przekształcił się 1 stycznia 1991r. w Spółdzielnię Pracy (...) w Ś. Zakład Budownictwa Mieszkaniowego, gdzie odwołujący pracował do 31 marca 1992r. Firma zajmowała się usługami transportowymi i budownictwem mieszkaniowym. Składała się z działu mechanicznego, samochodowego, działu produkcji betonu i stolarni. Odwołujący początkowo pracował jako mechanik samochodowy, a od 21 listopada 1984r. jako spawacz. Prace spawalnicze wykonywał w (...) do 31 lipca 1988r. Do jego obowiązków jako spawacza należały prace spawalnicze przy naprawie samochodów ciężarowych, spawanie: błotników, zderzaków, wsporników błotników, lejów betoniarskich, skrzyń ładunkowych, kabin, tłumików, rur wydechowych. Od 1 sierpnia 1988r. ubezpieczony jako spawacz rozpoczął pracę na Wydziale Produkcji Betonu. Do obowiązków odwołującego należały prace spawalnicze przy produkcji płyt betonowych. Odwołujący spawał biegi schodowe, formy płyt balkonowych, przebrojenia płyt balkonowych, marki, odcinał i spawał ramiona betoniarni. Prace spawalnicze wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy do 31 grudnia 1990r. Od 1 stycznia 1991r. do 31 marca 1992r. ubezpieczony oprócz prac spawalniczych pracował także jako zbrojarz. Pracę w dalszym ciągu wykonywał na Wydziale Produkcji Betonu. Do jego obowiązków należało cięcie prętów zbrojeniowych nożycami, wyginanie prętów na zginarce, zgrzewanie prętów na zgrzewarce, prostowanie prętów, wykonywanie belek zbrojeniowych, spawanie prętów do zlewania schodów, wyginanie prętów i spawanie marek, spawanie osłon betoniarni.

Dalej Sąd ustalił, że w (...) Sp. z o.o. w Ś. w okresie od 1 kwietnia 1992r. do 31 grudnia 1995r. ubezpieczony pracował jako betoniarz na wydziale produkcji betonu. Przedsiębiorstwo zajmowało się produkcją kostki brukowej. Ubezpieczony pracując przy produkcji kostki początkowo woził beton pojemnikiem, a następnie pracował przy wibroprasie oraz przy sztaplarce. Praca przy wibroprasie polegała na eliminacji kostek uszkodzonych. Natomiast praca przy sztaplarce polegała na układaniu kostek na paletach. Od 1 stycznia 1996r. pracował na betoniarni, gdzie obsługiwał taśmociąg dostarczający kruszywa, żwir, piasek do produkcji betonu. Odwołujący wykonywał także prace spawalnicze przy naprawie betoniarni.

Nadto Sąd ustalił, że ubezpieczony na dzień złożenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji pozostawał w zatrudnieniu. Od 16 marca 2004r. do nadal jest pracownikiem (...) Sp. z o.o. w Ś.. Dodatkowo jest zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w Ś. od 1 czerwca 2006r. na czas nieokreślony w niepełnym wymiarze czasu pracy – 0,5 etatu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków: M. G., H. Ż., H. L., J. K., A. K., M. P., D. K. (zapis rozprawy z dnia 17 września 2013r. 20 min. 47 sek. – 1 godz. 32 min. 36 sek.), B. M. (zapis rozprawy z dnia 22 listopada 2013r. 6 min. 14 sek. – 29 min. 14 sek.), wyjaśnień ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 17 września 2013r. 29 min. 15 sek. – 1 godz. 7 min. 46 sek.), akt osobowych z Przedsiębiorstwie (...) w K. koperta – k. 58 a.s.), akt osobowych z (...) Sp. z o.o. w Ś. dołączonych do akt sprawy, umowy o pracę z dnia 21 listopada 1984r. i 2 stycznia 1987r., angaży z dnia 26 sierpnia 1982r. i 24 marca 1989r., a także kartotek płacowych ubezpieczonego od 1982 roku do 1984 roku i z okresu od kwietnia 1984r. do lipca 1988r., (koperta - k. 228 a.s.).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że zarówno świadkowie, jak i sam ubezpieczony precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, K. B. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl 184 ust 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012r. – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługiwała pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z dniem 1 stycznia 2013r. treść art. 184 ust. 2 ustawy, uległa zmianie – na mocy art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012r. poz. 637). Zgodnie z aktualnie obowiązującym art. 184 ust 2 ustawy, od 1 stycznia 2013r. rozwiązanie stosunku pracy nie jest już przesłanką konieczną do nabycia emerytury na podstawie tego przepisu.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione

w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
- ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy okresy zatrudnienia K. B.

w Przedsiębiorstwie (...) w K. od 1 września 1967r. do 31 marca 1984r., w Zakładzie Budowlano – (...) w K., który przekształcił się 1 stycznia 1991r. w Spółdzielnię Pracy (...) w Ś. Zakład Budownictwa Mieszkaniowego od 10 kwietnia 1984r. do 31 marca 1992r. oraz w (...) Sp. z o.o. w Ś. od 1 kwietnia 1992r. do 31 grudnia 1998r. można uznać z okresy pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku, wykonywanej w szczególnych

warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa i rozwiązaniu stosunku pracy - do 31 grudnia 2012r. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Takie rozumienie omawianego przepisu potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 lipca 2007r. w sprawie I UK 62/07 (publ. OSNP 2008/17-18/269) stwierdzając, że „prawo do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia warunki określone w tym przepisie, niezależnie od tego, kiedy osiągnął wiek przewidziany w art. 32 tej ustawy”.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 16, dział XIV poz. 12 oraz dział V poz. 4 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo wodorowym oraz prace zbrojarskie i betoniarskie są pracami w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony K. B. ukończył 60 rok życia, i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych

i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego

w Przedsiębiorstwie (...) w K. od 23 grudnia 1970r. do 31 marca 1984r., w Zakładzie Budowlano – (...) w K., który przekształcił się 1 stycznia 1991r. w Spółdzielnię Pracy (...) w Ś. Zakład Budownictwa Mieszkaniowego od 21 listopada 1984r. do 31 marca 1992r. oraz w (...) Sp. z o.o. w Ś. w okresie od 1 kwietnia 1992r. 21 stycznia 1994r., od 23 stycznia 1994r. do 13 lutego 1994r. i od 20 lutego 1994r. do 31 grudnia 1998r. była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale XIV:

- poz. 16, tj. mechanika samochodowego stale wykonującego prace w kanałach remontowych;

- poz. 12, tj. spawacza przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym.

oraz dziale V:

- poz. 4 tj. zbrojarza i betoniarza.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu tych okresów pracy podnosząc, że istnieją rozbieżności w dokumentacji odnośnie zajmowanych przez ubezpieczonego stanowisk pracy, a nadto nie przedłożył on świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)”(OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia.

Sąd wskazuje nadto, iż w przedmiotowej sprawie ubezpieczony zarówno w dacie złożenia wniosku jak i w dacie wydania zaskarżonej decyzji pozostawał w stosunku pracy, co podnosił również organ rentowy. Odwołujący nadal pozostaje w zatrudnieniu.

Jak wyżej wskazano, z dniem 1 stycznia 2013r. (po zmianie treści art. 184 ust 2 ustawy), rozwiązanie stosunku pracy nie jest już przesłanką niezbędną do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach.

Sąd orzekający zwraca uwagę, iż zgodnie z obowiązującą w sprawach z odwołania od decyzji ZUS zasadą legalizmu, Sąd bada legalność zaskarżonej decyzji na datę jej wydania. Reguła ta dopuszcza jednak wyjątki. Odstępstwo od zasady badania legalności decyzji na dzień jej wydania jest szczególnie uzasadnione w przypadku oceny prawa do świadczenia uzależnionego między innymi od warunku rozwiązania stosunku pracy, osiągnięcia wymaganego stażu pracy czy ukończenia wymaganego wieku. Takie stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1998r., (II UKN 555/97, OSNP 1999/5/181) „sąd ocenia legalność decyzji rentowej według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania. Sąd jednakże może przyznać ubezpieczonemu świadczenie, jeżeli warunki je uzasadniające zostały spełnione po wydaniu zaskarżonej decyzji (art. 316 § 1 KPC)”.

Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Najwyższy podkreślił, że zasadnicze znaczenie ma rozstrzygnięcie kwestii, czy art. 316 § 1 k.p.c., zgodnie z którym "sąd wydaje wyrok biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności czy uwzględnieniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy", może być zastosowany w sytuacji, gdy w momencie wydania decyzji przez organ rentowy ubezpieczony nie spełniał wprawdzie warunków do przyznania wnioskowanego świadczenia, ale warunki te ziściły się w czasie trwania postępowania odwoławczego, przy czym podkreślił, iż co do zasady należy przyjąć, że sądowa kontrola legalności decyzji powinna dotyczyć stanu rzeczy istniejącego w chwili wydania tejże decyzji, bowiem o nim organ rentowy orzeka decyzją, której zgodność z prawem pod względem formalnym oraz merytorycznym bada i ocenia sąd. Jeżeli jednak sąd ustali, że jedyną przyczyną odmowy przyznania emerytury lub renty ustalała po wydaniu zaskarżonej decyzji, jest władny wydać wyrok przyznający świadczenie z datą spełnienia się wszystkich przesłanek koniecznych do nabycia prawa do tego świadczenia. Ustalenia stanowiące faktyczną podstawę rozstrzygnięcia zawartego w takim wyroku muszą jednak dotyczyć okoliczności pewnych, ponieważ tylko w takich przypadkach dopuszczalne jest swego rodzaju skrócenie

procedury przez eliminację ponownego postępowania przed organem rentowym z nowego wniosku o świadczenie niewątpliwie należne.

Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia z dnia 12 kwietnia 2012r. II UK 235/11 (LEX nr 1216853).

Zgodnie natomiast z treścią art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy.

Sąd orzekający bierze zatem pod uwagę również stan prawny obowiązujący w chwili orzekania.

A zatem w przedmiotowej sprawie fakt nie rozwiązania stosunku pracy w dacie wydania zaskarżonej decyzji nie stoi na przeszkodzie uzyskaniu prawa do spornego świadczenia w sytuacji, gdy wobec zmiany przepisów spełnienie tej przesłanki nie jest już wymagane.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że K. B. z dniem 1 stycznia 2013r. spełnia łącznie wszystkie warunków niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie pierwszym wyroku. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

SSO Jolanta Łanowy